

VERSLAG EXTRA RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 14 oktober 2015
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 – 15.30 uur

Aanwezig: de heer B.N. Benjamins (voorzitter, D66), de dames L.R. van Gijlswijk (SP), C.E. Bloemhoff (PvdA), E. Akkerman (VVD), S.A. Koebrugge (VVD) en M.E. Woldhuis (Stadspartij) *tot 14.25 uur*, de heren J.H. Luhoff (D66), A.J. Wonink (D66), B. de Greef (SP), D.J. van der Meide (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), R. Bolle (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), M.M. van den Anker (Student en Stad) en T. van Zoelen (PvdD)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: de heren J.M. van Keulen (VVD) *bij B1c*, R. van der Schaaf (PvdA), T. Schroor (D66)

Inspreker: mevrouw Kiki (op persoonlijke titel)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

A.2. Vaststelling agenda

De voorzitter:

- Meldt dat GR Groninger Archieven (B1b) is vervangen door Infoversum (B1e).

De agenda wordt conform deze wijziging vastgesteld.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Verbonden Partijen

B.1.a. Algemeen

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Kan zich vinden in de voorstellen in de collegebrief en het memo.
- Vraagt zich af waarom deze indeling niet eerder gekozen is.
- Wil dat begrotingen altijd aan de raad voor zienswijzen worden voorgelegd. De bepaling 'waar mogelijk' dient te worden geschrapt.
- Herinnert aan haar voorganger de heer Moes, die vroeg naar onderhoud en risico's bij de Veiligheidsregio. Nu blijkt dit zich toch voor te doen.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de PvdA.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Vindt de afspraken, de indeling en de financiële bijsluiters helder.
- Is benieuwd hoe het college het Groninger Monumentenfonds denkt op te schalen.
- Sluit zich aan bij de PvdA wat betreft de Veiligheidsregio.

Dhr. Wonink (D66):

- Gaat akkoord met de voorstellen en vraagt zich ook af waarom ze nu pas gedaan worden.
- Vindt de overzichten een goede eerst stap, maar geen oplossing om het democratisch gat te dichten.
- Oppert gemeenteraden in de Veiligheidsregio te laten rouleren wat betreft controlerende functie.
- Is benieuwd naar ideeën van andere partijen om het democratisch gat te dichten.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Vindt de financiële bijsluiters duidelijk en voldoende informatief.
- Is blij dat de inhoudelijke portefeuillehouder duidelijk eerste verantwoordelijke is en de raad direct op de hoogte moet stellen wanneer het dreigt mis te gaan.

- Ziet graag duidelijker de fluctuaties in waardering van de aandelen Enexis en waterbedrijf terug.

Dhr. De Greef (SP):

- Bevalt de heldere overzichten goed en moet erop kunnen vertrouwen dat de cijfers kloppen.
- Noemt als verbeterpunt de verslagen eenduidig in te vullen wat betreft risico's en vermogens.
- Steunt van harte de voorgestelde versterkingen van toezicht op verbonden partijen.
- Hekelt de uitlatingen van wethouder Van Keulen, die alles bij Martiniplaza bewust naar zich toe zou hebben getrokken, het puur juridisch geneuzel noemde en aangaf toch altijd de klos te zijn.
- Wil weten of wethouder Van Keulen volledig achter de nieuwe procedure staat en alles in het werk stelt om te voorkomen de klos te zijn.
- Betreurt dat wethouder Van Keulen een groothandel opent in plaats van aanwezig te zijn.
- Vraagt of niet gehaalde bezuinigingen bij de Omgevingsdienst leiden tot extra middelen of nieuwe bezuinigingen.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Kan zich vinden in de goede voorstellen.
- Waakt ervoor als raad zich te bemoeien met bedrijfsvoering.

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Sluit zich grotendeels aan bij de PvdA.
- Is blij met het mooie overzicht en de financiële bijsluiters.

Dhr. Sijbolts (Stads partij):

- Sluit zich aan bij de bijdragen van de PvdA en de ChristenUnie.

Dhr. Bolle (CDA):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de ChristenUnie.

Wethouder Schroor:

- Dankt voor de brede steun voor de aanpak en is er zelf ook content mee.
- Maakt onderscheid naar aard en risico van verschillende verbonden partijen wat betreft harde en zachte controle en de mate daarvan.
- Bespreekt de rekeningen en begrotingen en jaarlijks met directies resultaten en verwachtingen.
- Legt uit dat eerstelijns controle vaak door een collegelid als aandeelhouder plaatsvindt.
- Laat daarnaast een onafhankelijke tweedelijnscontrole uitvoeren om financiële debacles zoveel mogelijk te voorkomen.
- Kan problemen nooit helemaal uitsluiten. Bij het Groninger Museum kwamen de problemen niet aan het licht ondanks accountantscontroles, begrotingen en gesprekken.
- Doelde met 'waar mogelijk' op partijen waarbij nauwelijks een begroting is. De principeafpraak is dat begrotingen altijd voor zienswijzen naar de raad gaan.
- Hoort dat de risico's bij de Veiligheidsregio minimaal zijn en levert schriftelijk een onderbouwing.
- Zal zorgen dat de jaarlijkse publicatie van eigen vermogen van Enexis doorgerekend wordt naar het gemeentelijk aandelenkapitaal.
- Komt schriftelijk terug op de vraag over bezuinigingen bij de Omgevingsdienst.
- Staat als college voltallig en volledig achter het voorgestelde systeem.
- Noemt het uiterst onverstandig verbonden partijen naar de gemeente toe te trekken. Bij Martiniplaza was dit echter de enige mogelijkheid om het probleem hanteerbaar te maken.

Wethouder Van der Schaaf:

- Noemt drie mogelijkheden voor opschaling van het Groninger Monumentenfonds: verkennen van onderbrengen van corporatiemonumenten; nieuwe projecten; en een provinciale rol in het aardbevingsbestendig maken van monumenten.

B.1.b. GR Groninger Archieven

Dit agendapunt is komen te vervallen.

B.1.c. NV Euroborg

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Vindt het negatieve resultaat sinds 2012 weinig vertrouwen wekken en is bezorgd over de bedreigde liquiditeit en solvabiliteit vanwege het vervallen van de vrijstelling van de vennootschapsbelasting.

Dhr. Wonink (D66):

- Is benieuwd wanneer het onderzoek naar vennootschapsbelasting is afgerond en begrijpt niet waarom de gevolgen niet ingeschat kunnen worden.

Dhr. Bolle (CDA):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van D66.

Dhr. De Greef (SP):

- Ageerde voor de zomer al fel tegen het afkopen van de onderhoudsverplichting en de ontwikkeling van het topsportzorgcentrum.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Vindt dat de NV Euroborg een belangrijke bijdrage leverde aan ontwikkeling van het gebied.
- Sluit zich aan bij de vragen over de vennootschapsbelasting.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Sluit zich aan bij de vraag van de ChristenUnie.
- Wil weten of het afkopen van de onderhoudsverplichting is meegerekend in de bijsluiters.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Vraagt of het niet logisch zou zijn een toename van gemeentelijke middelen gepaard te laten gaan met een toename van gemeentelijke zeggenschap om te kunnen sturen.
- Ziet als bijkomend voordeel dat partijen terughoudender zullen zijn om geld te vragen.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Sluit zich aan bij de vraag van de ChristenUnie.
- Wil dat het college oog houdt voor de financiële gezondheid van de enige huurder, FC Groningen.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit zich aan bij de vraag van de ChristenUnie.
- Is benieuwd welke verzoeken het college nog verwacht en of het college daaraan wil meewerken.
- Vraagt of het college erop vertrouwt dat het onderhoud tot 2037 op orde blijft.
- Verbaast zich dat de financiering van het topsportzorgcentrum nog niet duidelijk is. Als het niet rondkomt, is het dan mogelijk de afkoop van onderhoud terug te draaien?

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Sluit zich aan bij de opmerkingen over vennootschapsbelasting.
- Wil weten hoe de gemeente grip houdt op het gedrag van de enige huurder en de risico's daarvan.

Wethouder Van der Schaaf:

- Meldt dat bij de jaarrekening 2015 het rapport over vennootschapsbelasting beschikbaar komt.
- Verwacht dat er voldoende afschrijvingscapaciteit is, maar opereert zorgvuldig.
- Werkt ook bij het grondbedrijf aan een balans tussen het beperken van belasting en het volgen van de wet. De fiscus kijkt mee.
- Sloot inmiddels een contract over het uitbreiden van pandrechten vanwege toegenomen risico's.
- Houdt zicht op de financiële gezondheid van FC Groningen met de benoeming van een commissaris voor het financiële deel en een eigen toezichthouder die jaarlijks de boeken inziet.
- Heeft geen reden te twijfelen aan het nakomen van de aflossingsverplichtingen.
- Herinnert eraan dat 2,3 van de 5,7 miljoen euro afkoopsom bedoeld is voor het topsportzorgcentrum. Het is mogelijk dit bedrag af te kopen wanneer het centrum niet rondkomt.
- Legt uit dat de Euroborg in beide situaties verantwoordelijk is voor onderhoud, voorheen kwamen middelen uit de gemeentebegroting en nu komen evenveel middelen terug via aflossing en rente door FC Groningen.

B.1.d. NV Groningen Airport Eelde

Dhr. Wonink (D66):

- Betwijfelt hoe realistisch de prognoses zijn van een verdriedubbeling in 2023. Is er sprake van een roze bril?
- Ziet een Catch-22-situatie ontstaan doordat Eelde investeringen wil om groei te bereiken en de aandeelhouders groei willen zien alvorens te investeren. Hoe wordt dat doorbroken?
- Informeert naar de concurrentie van Bremen als er een snelle treinverbinding komt.
- Verzoekt het college de spin-off-effecten te actualiseren. Hoe staan bedrijven als Google en IBM tegenover het vliegveld?
- Is blij dat investeringen in marketing tot groei en behoud van maatschappijen lijken te leiden.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Sluit zich grotendeels aan bij D66.
- Gaat graag de discussie aan in hoeverre vliegen een vorm van openbaar vervoer is, wat geld kost.
- Ondersteunt dat de investeringen en baanverlenging eerst wat moeten opleveren.
- Vraagt zich af of de prognoses waargemaakt worden, mede gezien de kritiek van EY.
- Bezocht een dance-event op Twente Airport. Zijn evenementen hier een mogelijkheid?

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Blijft het vliegveld risicovol vinden en vraagt zich af of de groei blijft.
- Vreest dat het vliegveld niet rendabel zal worden gezien de kritiek van EY, de concurrentie van Lelystad, de kosten voor luchtverkeersleiding, de passagiersaantallen en bezetting van vliegtuigen.
- Wil net als de VVD zo snel mogelijk een discussie starten of het vliegveld al dan niet op eigen benen moet staan om te voorkomen die beslissing onder druk te moeten nemen.
- Informeert of de provincie Drenthe ook bijdraagt aan marketing.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Blijft bij zijn standpunt over het vliegveld en wijst op de risico's. De concurrentie neemt toe.
- Vraagt zich af wat er gebeurt wanneer er volgend jaar weer geld bij moet.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Steunt het college in het voornemen geen nieuwe investeringen te willen doen.
- Vindt het verschil tussen rooskleurige ambities en risico's groot, zoals de toenemende concurrentie, de mogelijke kosten voor luchtverkeersleiding en het aantal vliegbewegingen.
- Begrijpt het belang van werkgelegenheid, maar heeft ernstige twijfels over het vliegveld als openbaarvervoerverbinding. Misschien is een strategiewijziging nodig.
- Vraagt of er meer oefenvluchten mogelijk zijn nu grote maatschappijen wegblijven.

Dhr. De Greef (SP):

- Vindt dat het vliegveld zichzelf moet kunnen bedruipen en is tegen investeringen zonder groei.

Dhr. Bolle (CDA):

- Vindt de term 'rooskleurig' een understatement voor de prognoses.
- Vraagt of het college met de Raad van Commissarissen vindt dat liquiditeit en solvabiliteit een taak van de aandeelhouders is. Wat zijn hiervan de financiële consequenties?
- Verwacht niet dat het organiseren van feesten toegevoegde waarde zal hebben, maar is er niet principieel op tegen.
- Ziet als enige mogelijkheid rendabel te worden dat het aantal vluchten en passagiers stijgt.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Ziet net als bij NV Euroborg zorgwekkende negatieve resultaten en veel onzekerheden.
- Vraagt of het standpunt dat het vliegveld zichzelf moet bedruipen betekent dat niet voldaan zal worden aan het financieringsverzoek aan alle aandeelhouders van 2,9 miljoen euro.
- Steunt het starten van een bredere discussie of vliegen een vorm van openbaar vervoer moet zijn.

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Ziet meer risico's van concurrentie, luchtverkeersleidingskosten en schade voor natuur en milieu dan maatschappelijke voordelen.
- Sluit zich aan bij de VVD dat alternatieve bestemmingen een mooie invulling kunnen zijn.
- Vraagt hoe het college omgaat met het spanningsveld tussen de verantwoordelijkheid voor liquiditeit en solvabiliteit en anderzijds de onwil van de meerderheid van de raad om geld te investeren.

- Roept op tot een CO₂-compensatieregeling, zoals bij Eindhoven.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Ziet wel veel voordelen, maar is bezorgd over de stagnerende ontwikkeling.
- Is blij dat er een busverbinding is, al zijn er wel veel haltes onderweg.
- Vraagt of het college actie onderneemt richting het Rijk wat betreft het doorberekenen van luchtverkeersleidingskosten.
- Vindt het verstandig pas te investeren in de terminal en de brandweerkazerne als de prognoses worden waargemaakt.
- Is bezorgd of de noodzaak van een vliegveld wel blijft bestaan wanneer steeds meer rendabele vluchten geschrapt worden en de verbinding met de wereld juist afneemt.
- Is benieuwd welke obstakels KLM ziet om Eelde rechtstreeks met Schiphol te verbinden.

Wethouder Van Keulen (VVD):

- Wil net als andere aandeelhouders pas investeren als het aantal passagiers groeit, maar beaamt dat een Catch-22-situatie voorkomen moet worden.
- Vindt het een ongezonde situatie dat voor investeringsbudget telkens naar de aandeelhouders wordt gekeken en voerde hier indringende gesprekken over met de Raad van Commissarissen.
- Stelt dat de governance heeft gewerkt, aangezien de Raad van Commissarissen zelf opmerkt dat de bedrijfsvoering niet verantwoord is vanwege het interen op eigen vermogen. Er is geen zicht op een positieve exploitatie op korte termijn.
- Verwacht begin 2016 een stuk te leveren voor een bredere discussie in raden en Staten over de toekomst van het vliegveld. De spin-off zal hierin ook geactualiseerd worden.
- Merkt op dat de Tweede Kamer de staatssecretaris opdracht gaf eerst een fatsoenlijke businesscase te presenteren voor de luchtverkeersleiding. Het voorstel van de Schipholgroep zou tot onverantwoord hoge kosten leiden voor Eelde en Maastricht. De aandeelhouders roerden zich achter de schermen.
- Heeft de bijdrage voor marketing nog achter de hand op een rekening, omdat andere aandeelhouders nog geen bijdrage hebben gedaan.
- Vindt ook dat de busverbinding nog beter kan.
- Vindt een roze bril te ver gaan, omdat de aantallen redelijk op schema liggen, maar wil de fundamentele discussie aan over de wenselijkheid van het vliegveld en wat dat waard is.

B.1.e. Infoversum

Mw. Kiki (inspreker op persoonlijke titel):

- Vroeg de burgemeester meermaals om een integriteitsonderzoek naar het Forum, waar veel meer misgaat dan bij het mooie Infoversum.
- Denkt dat het goed komt met het Infoversum met betere programmering, aankondiging en horeca met een terras.
- Stelt dat rapporten over windhinder, ontruiming, schaduw en exploitatie bij het Forum rammelen.
- Wijst op adviezen van meerdere deskundigen, die het Forum afkeuren.
- Hoort dat de heer Nijdam met de NAM de exploitatie van het Forum bespreekt, aangezien de ramen van het restaurant, de bioscoop en de begane grond dichtgaan.
- Waarschuwt dat de Martinatoren als uitje kapotgaat, omdat het Forum vijf meter hoger wordt dan de eerste trans.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vindt dat de raad het boetekleed aan mag trekken. Ondanks kritische vragen van SP, D66 en ChristenUnie diende geen fractie wensen en bedenkingen in, waardoor het college verder kon.
- Roept op als politiek nooit meer te doen alsof risico's wel meevallen en de verantwoordelijkheid voor businessplannen doorverwijzen naar exploitanten.
- Wil weten waarom de raad niet is geïnformeerd over het ambtelijke advies op het businessplan. Het college heeft actieve informatieplicht. In hoeverre luistert het college naar ambtelijk advies?
- Juicht toe dat het college tegenmacht wil organiseren, maar ziet dat niet terug bij het Zeefgebouw, Martiniplaza en de afkoopsom bij de Euroborg. Waarom trekt het college nu pas de lessen uit het raadsonderzoek naar de verzelfstandiging van openbaar onderwijs?

- Vindt de vraag van het Dagblad van het Noorden terecht of de raad wel op het juiste moment ruggengraat toont. Bij Martiniplaza is een motie nooit uitgevoerd.
- Vraagt welke afspraken er intern zijn over het informeren van het college. In september 2014 deed het Infoversum ambtelijk een verzoek de lening aan te passen, drie maanden bleef dit onbekend.
- Steunt de opvatting van het college niet opnieuw gemeentelijk kapitaal te verstrekken. De gemeente heeft meer maatschappelijke problemen en kan niet elk mislukt particulier initiatief gaan redden.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Was destijds niet overtuigd van de financiering. Achteraf blijkt de wethouder de raad verkeerd voorgelicht te hebben dat het maximale risico 250.000 euro zou zijn op een lening van 2,5 miljoen.
- Baalt daarom dat het college wijst naar de raad, die geen wensen en bedenkingen indiende. De raad stelde kritische vragen, maar liet zich met een kluitje van verkeerde antwoorden het riet in sturen.
- Besloot op basis van de achteraf foutieve beantwoording geen wensen en bedenkingen in te dienen.
- Gaat ervan uit dat de informatie niet bewust foutief was, maar noemt het wel cruciaal voor goed risicomanagement en goede besluitvorming.

Mw. Woldhuis (Stadspartij):

- Vindt het hoog tijd dat college en raad de roze bril afzetten. Projecten als Infoversum, Forum en het Suikerunieterrein zouden goed zijn voor de stad. Achteraf blijkt het Infoversum veel geld te kosten.
- Haalt de wethouder in 2011 aan, die het risico voor de gemeente praktisch nul noemde en de inhoud van de businesscase niet eens zou willen weten.
- Noemt drie volle zalen per dag erg onrealistisch.
- Vreest dat het Forum de in de businesscase beoogde 1,5 miljoen bezoekers ook niet zal halen.
- Staat volledig achter externe toetsing, waarbij een sluitend verdienmodel en uitgebreide risico-inschatting van belang zijn.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Stelt dat alle partijen fouten hebben gemaakt, ook de raad.
- Wil alles in het werk stellen om de volgende keer wel zorgvuldig te zijn.
- Vraagt waarom het college niet eerder hoorde van de ernstige financiële situatie, terwijl er een ambtenaar in het bestuur zat.
- Informeert of er al toekomstplannen zijn en welke invloed de gemeente daarop kan hebben.
- Hoort graag of de foutieve informatie over het risico een geïsoleerd incident betreft.

Dhr. Bolle (CDA):

- Waakt ervoor de schuld af te schuiven, de SP merkt terecht op dat de raad medeverantwoordelijk is.
- Merkt op dat de Stadspartij in 2011 geen woordvoering had in de commissievergadering.
- Stelt vast dat het doorvoeren van de drie lessen (extern onderzoek businessplan; in beginfase overleg met andere financiers; duidelijke rollen en governance) grote gevolgen hebben. Deze lessen zijn niet opgevolgd bij Martiniplaza, het Zeefgebouw en de Euroborg.
- Begrijpt dat tijd soms een factor is, maar miste bij Martiniplaza nadere onderbouwing van de vervroegde 4,2 miljoen euro.
- Heeft de indruk dat bij het Infoversum partijen vooral op elkaar vertrouwden en niet echt kritisch naar de plannen hebben gekeken.
- Wijst erop dat de raad ook moet kunnen vertrouwen op juiste beantwoording. De wethouder gaf aan dat 100.000 euro op basis van contacten en contracten gegarandeerd was.
- Vraagt of er realistische oplossingen zijn buiten een faillissement voor een gezonde exploitatie.

Dhr. Wonink (D66):

- Herinnert zich dat de fractie in 2011 kritisch besprak of het wel verstandig was een bancaire relatie aan te gaan, maar hier geen vervolg aan gaf.
- Wil weten waarom de wethouder pas in januari 2015 is geïnformeerd over de tegenvallende bezoekersaantallen, die cruciaal zijn voor de exploitatie.
- Vraagt of de belofte van schoolkinderen loos was en of het businessplan is aangepast.
- Vindt dat een ambtenaar in het bestuur alleen de belangen van de stad moet behartigen.
- Vraagt of de ambtenaar in het bestuur is gezet in 2012 omdat er al signalen waren dat het de

verkeerde kant op zou kunnen gaan.

- Wil weten of het gebouw nu een negatief effect zal gaan hebben op het Ebbingekwartier en de exploitatie van de Boterdiepgarage.
- Vindt de doorstartvariant Planetarium Plus geen optie, omdat de gemeente risico loopt bij eventuele exploitatieverliezen.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Is dankbaar voor de les dat doorvragen van essentieel belang is.
- Dankt voor de uitgebreide analyse, die in schrill contrast staat met de korte melding van het Infoversum.
- Is verbaasd en betreurd dat de lening verstrekt werd met een businessplan dat uitging van vijftienduizend bezoekers per week, zonder dat een externe deskundige daarnaar keek.
- Vindt dat een ambtenaar in een bestuur alleen gemeentelijke belangen zou moeten dienen.
- Vindt een risico van 241.000 euro op een lening van 2,5 miljoen euro onaanvaardbaar.
- Bestrijdt dat de door CDA genoemde lessen nooit zijn opgevolgd. Bij het Forum waren er wel externe onderzoeken. Martiniplaza speelde jaren voordat het meerjarig onderhoud is aangepakt.
- Doet geen algemene uitspraken, behalve dat meer onderzoek en risico-inschatting altijd beter is. Uiteindelijk hangt het af van de hoogte van het bedrag en de risico's.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Benadrukt dat extern onderzoek extra van belang is wanneer iedereen enthousiast is.
- Vraagt hoe bij de exploitatie van het Forum gedegen controle en tegenkracht worden georganiseerd.
- Constateert dat het blijkbaar zo mis kan gaan, zelfs wanneer een bank er voor 5 miljoen euro in zit.
- Vraagt zich af of bij elke verbonden partij en investering deze werkwijze nodig is en wat dat kost.
- Hooft graag of er al ideeën zijn voor de toekomst na een faillissement.
- Sluit aan bij de vragen over de rol van de ambtenaar in het bestuur.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Is uitermate teleurgesteld. Blijkbaar ontstond een sfeer en dynamiek waarbij iedereen verwees naar andere deelnemers en kritisch tegendenken achterwege bleef, ook bij zijn eigen fractie.
- Herinnert zich dat het college bij het rapport over O2G2 verwees naar het GMT als tegenkracht, maar dat is blijkbaar niet genoeg.
- Hoopt dat het college ook bij het uitblijven van wensen en bedenkingen kritische vragen van fracties goed overweegt.
- Constateert dat keuzes van het Infoversum na 2012 over bedrijfsvoering, apparatuur, horeca en reclame niet bijdroegen aan het succes.
- Vraagt waarom niet eerder alarmbellen afgingen. Het duurt vier maanden voordat het verzoek tot gewijzigde voorwaarden bij het college bekend raakt, drie maanden voordat het Infoversum reageert op nieuwe voorwaarden en zeven maanden voordat de voorziening van Rabobank bekend is.
- Steunt wel de duidelijke aanpak van het college vanaf het moment dat het goed bekend was.
- Is benieuwd naar de verwachtingen voor de toekomst.

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Stemde in met het mooie initiatief en plaatste geen kritische noten.
- Vraagt zich af hoeveel effect het gehad zou hebben wanneer een fractie aangaf dat de beoogde bezoekersaantallen niet haalbaar waren met partijen als Rabobank en de RuG tegenover zich.
- Vindt daarom een externe toetsing extra van belang.
- Is benieuwd hoe het overleg over de toekomst met de andere partijen verloopt.

Wethouder Van der Schaaf:

- Constateert een onderlinge kringverwijzing van partijen, die enthousiast waren over dit initiatief tijdens het hoogtepunt van de crisis.
- Beamt dat het college niet de volledige zorgvuldigheid betracht heeft. Het college wil zich niet verschuilen met de zin over de raad die genoeg nam met de beantwoording.
- Vindt dat de raad er altijd vanuit mag gaan dat het college zijn werk goed doet en juiste informatie verstrekt, wat niet betekent dat hier bewust verkeerd is gehandeld.

- Erkent dat een aantal fracties de juiste vragen stelde over financiering en risico's.
- Verduidelijkt dat het college in de beantwoording niet zelf 100.000 bezoekers garandeerde, maar verwees naar een presentatie van de initiatiefnemer die ver was met afspraken hierover.
- Vindt ook dat een externe blik juist van belang is wanneer alle partijen enthousiast zijn.
- Erkent dat de informatie over het risico van 241.000 euro onjuist was. Dit stond ook verkeerd in het collegebesluit. Het maximale risico is de totale leensom van 2,5 miljoen euro.
- Legt uit dat de 241.000 euro wel het bedrag was dat aan het weerstandsvermogen in de grondexploitatie CiBoGa moest worden toegevoegd volgens de toenmalige risicoberekening.
- Meldt dat het ambtelijk advies een snelle beoordeling betrof en uitging van zeer beperkte risico's tijdens de eerste vijf jaar van afbetaling.
- Vindt dat tegenkracht extern en intern sterk moet zijn wat betreft kwaliteit en organisatiecultuur, maar heeft geen aanwijzingen dat hier het probleem lag. Collectief leefde binnen en buiten de gemeente het idee dat het een verstandig en haalbaar idee was.
- Beaamt dat het college kritische vragen altijd goed moet overwegen en weet niet of dat hier gebeurd is. In elk geval leidde het niet tot actie.
- Selecteerde een ambtelijk bestuurslid vanwege zijn expertise in de bouw, niet omdat er toen al signalen waren dat het verkeerd zou lopen.
- Beaamt dat een ambtenaar in het bestuur de gemeentelijke belangen moet dienen, maar wijst erop dat in het bestuur belangentegenstellingen kunnen bestaan. Het college heeft deze prioriteit onvoldoende kenbaar gemaakt naar het bestuur.
- Verduidelijkt dat niet het bestuurslid, maar intern te laat is doorgegeven dat het Infoversum ambtelijk verzocht tot aanpassing. Dit gebeurde niet in het bestuur, maar bij het SSC. Eerdere informatie had waarschijnlijk niet uitgemaakt, omdat de fundamentele fout in het businessplan zat.
- Vindt dat dergelijke signalen meteen doorgegeven moeten worden, ook al lijken ze binnen de afspraken van aflossing binnen dertien jaar te passen. Deze kwestie is een duidelijk voorbeeld dat gebruikt wordt ter illustratie voor de interne afspraken over verbonden partijen.
- Vindt dat het bestuur, inclusief het gemeentelijk lid, het college in september meteen had moeten informeren.
- Stelt dat wanneer dit uitgangspunt niet haalbaar is, er geen gemeentelijk bestuurslid moet zijn.
- Ziet dat belangen van het voortbestaan en het afbetalen parallel liepen.
- Gaf in januari het bestuur mee dat verbeteringen nodig waren, met name bij marketing. De nieuwe commerciële directeur moest hier invulling aan geven.
- Onderzocht of het oprekken van de financieringsconstructie de exploitatie lucht zou kunnen geven, ook vanwege de bredere betekenis van het Infoversum voor het stadsdeel.
- Voegt toe dat toen bleek dat de financiële situatie veel ernstiger was dan vermoed kon worden.
- Is niet voor een second opinion bij standaardinvesteringen, wel bij financiering voor een extern nieuw initiatief waar veel enthousiasme voor is.
- Noemt Cortingborg en het topsportzorgcentrum als voorbeelden waarbij een second opinion is gevraagd en met de raad gedeeld zal worden.
- Vindt deze werkwijze bij ingewikkelde projecten verstandig en waakt ervoor niets meer te doen uit angst voor fouten.
- Hoort dat veel Stadgers het verdwijnen van het Infoversum zouden betreuren, maar is duidelijk niet van plan meer gemeentelijk geld te investeren en voelt zich gesteund door de raad.
- Wijst erop dat het Infoversum nog bestaat en blijft vasthouden aan het uitgangspunt van afbetaling.
- Schetst dat een scenario een faillissement is. Dan is het aan de curator.
- Ziet als alternatief scenario dat een andere partij financieel bij wil springen, waarbij de gemeente waarschijnlijk gevraagd zal worden mee te denken wat betreft de erfpachttermijn.
- Zal dit zo snel mogelijk terugkoppelen aan de raad, wanneer het zich voordoet.

**B.2. Voortgangsrapportage 2015-II (collegebrief 30 september 2015)
Dhr. Koopmans (ChristenUnie):**

- Rekent na dat de bezuinigingsopgave begin en eind 2015 13,7 miljoen euro bedraagt. Is het nog mogelijk dit laatste kwartaal bij te sturen?
- Wil weten of de onduidelijkheid over de moderne sportvereniging en het openbaar sportpark voortkomen uit te hoge ambities of te late afstemming met de Sportkoepel.
- Is bezorgd over het aanstaande tekort van Vrijdag en verzoekt om een toelichting.
- Vraagt of de te weinig geraamde uren voor onderhoud van begraafplaatsen zorgt voor de legesverhoging.
- Ziet graag een reactie op de extra kosten voor SSC van 1,5 miljoen en 750.000 euro.

Mw. Akkerman (VVD):

- Sluit zich aan bij de vraag over de bezuinigingsdoelstelling.
- Is net als bij de vorige rapportage benieuwd naar voortgang van de motie innovaties in het sociaal domein.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Deelt de zorgen en vragen over de bezuinigingsdoelstellingen.
- Verbaast zich over de verkoop onder de marktwaarde van Gotenburgweg 846.
- Vindt dat een periode van acht weken ruim moet voldoen voor het afhandelen van uitkeringen. Het daalt 3%.
- Roept op bij actualisatie van de Sportvisie ook te spreken met de Adviescommissie Sport en verenigingen, die niet bij de Sportkoepel zijn aangesloten.
- Vraagt aandacht voor klachten van permanente gebruikers over openbaar gebruik van hun sportpark.
- Vraagt zich af of onderhoud van kinderboerderijen langer kan wachten nu er geen commerciële investeerder lijkt te zijn. In 2011-2012 was het probleem al nijpend.
- Hoopt dat niet op eigen houtje is gehandeld bij de bezuiniging Europaweg (p.48).

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Vindt het zorgelijk dat de helft van de bezuinigingsopgave niet gehaald lijkt te worden.
- Verzoekt het college met concrete oplossingen te komen of het niet halen van bezuinigingen in de begroting te verwerken.

Dhr. Bolle (CDA):

- Constateert dat het besteedbaar nadeel 6,3 miljoen euro is en door het Infoversum nog toe zal nemen.
- Wil alles op alles zetten om uitkeringsaanvragen binnen twee weken afgehandeld te krijgen.
- Wil weten of het nadeel van 350.000 euro nog niet bekend was bij de discussie over het Zeegebouw. Het is fors hoger dan de eerdere 150.000 euro.
- Informeert hoe de voldoende belangstelling voor Meerstad meetbaar is. Door opties op kavels?
- Vraagt of het college van plan is bij nog hoger ziekteverzuim de doelstelling weer aan te passen op basis van voortschrijdend inzicht of dat dan echte maatregelen volgen.
- Sluit zich aan bij de vragen over de bezuinigingsopgave.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Vraagt zich af of de meevaller van 3 miljoen euro op frictiekosten geen tegenvaller is op termijn door de hogere kosten vanwege het niet voldoen aan het beoogde aantal herplaatsingen.
- Sluit zich aan bij de vraag van de ChristenUnie over Vrijdag.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Sluit zich aan bij de ChristenUnie wat betreft het realiseren van bezuinigingen.
- Vraagt wanneer het college vervanging van bomen aanpakt. Drie van de zes ton resteert nog.
- Is benieuwd naar het meerjarenplan Bodemsanering en de aanpak van speedlocaties.

Dhr. Luhoff (D66):

- Sluit zich aan bij de vragen over de bezuinigingen.
- Is bezorgd over het voorspelde negatieve resultaat, dat door de wet BUIG en het Infoversum nog zal toenemen. De opmerkingen over ramingen zijn ook negatief.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Sluit zich aan bij de vragen en zorgen over de bezuinigingen.

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Sluit zich aan bij de vragen over de bezuinigingen en bij de woordvoering van GroenLinks.

Wethouder Schroor:

- Meldt dat van de 13,7 miljoen euro 2,6 incidenteel is gerealiseerd, 6,6 structureel en 4,4 niet.
- Wijst op verklaringen en beheersmaatregelen, zo duren sommige herplaatsingen en reorganisaties van onderdelen langer. Het blijft een aandachtspunt.
- Zegt een korte schriftelijke analyse toe van het niet halen van de doelstellingen bij het SSC.
- Legt uit dat de herplaatsingen sneller gaan dan beoogd, waardoor een voordeel van 3 miljoen euro op frictiekosten ontstond dit jaar. Blijft het tempo zo hoog, dan zal het uiteindelijk vrijvallen.
- Sloeg sinds juli een grote slag door in september met het college de invulling van bezuinigingen robuuster te maken. Dit komt terug in de bespreking van de begroting.
- Verwacht ook een uitgebreide discussie over sporttarieven. De aanname van 1 miljoen euro wordt niet gehaald.
- Verwijst naar de inhoudelijke commissie voor vragen over openbare sportparken.
- Constateert dat gekeken moet worden naar beheersmaatregelen en consequenties voor de tekorten van Vrijdag. Bij deze verzelfstandiging is overigens wel veel contra-expertise ingezet.
- Stelt voor het debat over het kostendekkend maken van begrafenisleges bij de begroting te voeren.
- Tekent aanstaande maandag 173 zorgcontracten met 113 partijen, waaronder veel nieuwe.
- Wijst op het budget voor innovatie bij jeugd, zorg en participatie dat de komende maand ingevuld zal worden. Het aantal nieuwe initiatieven stijgt. Het debat volgt bij de begroting.
- Antwoordt dat het verkoopbedrag van de Gotenburgweg de daadwerkelijke marktwaarde betreft. Ten opzichte van de ingeschatte marktwaarde is er een verlies.
- Beamt dat de termijn van acht weken bij uitkeringen altijd gehaald moet worden.
- Levert binnenkort informatie over initiatieven van Terra om een belangrijkere rol te spelen op de kinderboerderij Stadspark en informatie over initiatieven van vrijwilligers rondom Free Café.
- Wil zorgen dat het beheer ervan op peil blijft en dat andere oplossingen de beheerslast verlagen.
- Wilt het nadeel bij Suikerunie aan nog niet betaalde ozb. Hiervoor moet een oplossing komen. Deze informatie en de discussie over het Zeefgebouw hebben elkaar gekruist.
- Werkt aan percelen in het noordelijk deel van Meerstad voor 60 en 75 nieuwe woningen. Wanneer de opties binnenkort op de markt komen, zal blijken in hoeverre de markt echt is aangetrokken.

De voorzitter:

- Raadt aan resterende technische vragen ambtelijk te stellen.

De voorzitter sluit de vergadering om 15.30 uur onder dankzegging.